

Wspólnota na trójfestiwalu

O wspólnotach opowie kilkadziesiąt wystaw z całego świata oraz program wydarzeń towarzyszących. To właśnie z potrzeby solidarności i wspólnego działania organizatorzy festiwalu zaprosili do Łodzi festiwale z Mińska i Odessy. Tak powstał wyjątkowy trójfestiwal.

- Kiedy zaczynaliśmy pracę nad programem, słowo WSPÓLNOTA, wybrane na temat przewodni edycji, miało inny ładunek emocjonalny niż dziś. Po nieuzasadnionym i zbrodniczym ataku Rosji na Ukrainę, w trakcie, gdy miliony Ukraińców i Ukrainek zmuszonych zostało do znalezienia tymczasowego domu, wszyscy patrzą inaczej na wartości takie jak jedność i solidarność – mówią Franek Ammer, Krzysztof Candrowicz i Marta Szymańska z kolektywu kuratorskiego Fotofestiwalu.

- Dziś, kiedy media przez wszystkie przypadki odmieniają hasło „wspólnota europejska”, a setki osób organizuje się, aby pomóc uciekającym przed wojną, chcemy wierzyć, że to właśnie „wspólnota” pozwoli nam przetrwać ten kryzys – dodają.

Program Fotofestiwalu został zaktualizowany, tak aby uwzględnić obecną sytuację. Organizatorzy zaprosili do Łodzi dwa festiwale: Miesiąc Fotografii w Mińsku oraz Odesa Photo Days, które nie mogły odbyć się w tym roku w Białorusi i Ukrainie. Oba zaprezentują część swojego programu właśnie w Łodzi.

- Niektóre projekty i działania powstają na bieżąco i zapewne będzie to jedna z najbardziej aktualnych w przekazie edycji festiwalu – podkreślają kuratorzy. Z inicjatywy Fotofestiwalu powstaje film o sytuacji na granicy ukraińskiej realizowany przez palestyńskiego reżysera Mohameda Almughanni oraz film o uchodźcach w Polsce autorstwa syryjskiego filmowca Ramiego Shai.

Jednocześnie nie zmienia się podstawowy trzon programowy zbudowany wokół hasła, które w tak zaskakujący sposób zyskało na znaczeniu. Idea „wspólnoty” jest punktem odniesienia dla kolektywu kuratorskiego, artystów i artystek, aktywistów oraz instytucji zaproszonych do stworzenia programu tegorocznego Fotofestiwalu. Wystawy będzie można zobaczyć w centrach festiwalowych: Art_Inkubator, Muzeum Książki Artystycznej, w pofabrycznym kompleksie OFF Piotrkowska, zabytkowym budynku pouniwersyteckim Motyl UŁ, a także w kilkunastu galeriach miejskich uczestniczących w Programie Miasto.

Fotofestiwal tworzony jest od 21 lat w duchu współpracy. Sami organizatorzy od kilku lat działają w demokratycznej, horyzontalnej strukturze. Tegorocznym programem chcą wyrazić swoje przekonanie, że to właśnie wspólnoty pozwolą na ucieczkę od anachronicznego, patriarchalnego modelu świata. Dlatego po raz dwudziesty pierwszy zapraszają na wydarzenie, które ma być miejscem spotkań, dialogu i nowych, budujących doświadczeń.

W programie, oprócz ponad 40 wystaw, znajdzie się szereg wydarzeń tworzonych dla i z członkami najbliższych festiwalowi społeczności. W trzech dzielnicach w Łodzi stanie Sąsiedzkie Studio Fotograficzne, gdzie będzie można wykonać sobie portret z najbliższym sąsiadem. Wspólnie z mieszkańcami Księżego Młyna festiwal zaprosi na pikniki. A Muzeum Sztuki dla bliższych i dalszych sąsiadów zorganizuje wydarzenie Niedziela w Muzeum. Specjalne wydarzenia zostaną zorganizowane także dla miłośników książek fotograficznych i filmów.

O PROGRAMIE:

Prace i doświadczenia silnych kobiet pokażą, jak wspólnota może stać się formą oporu i terapią po tragicznych wydarzeniach. Rahima Gambo w nowej odsłonie multimedialnego projektu Tatsunya zaproponuje poetycką, nawiązującą do baśni opowieść o uczennicach z północno-wschodniej Nigerii. W 2013 roku w ich szkole miał miejsce zamach terrorystyczny grupy Boko Haram. Trudne doświadczenia dziewczynki próbowały ośwoić, m.in. poprzez odpowiedni program edukacyjny, który obejmował także warsztaty z Gambo. Z projektem korespondować będą stworzone specjalnie na Fotofestiwal prace Denae Howard – amerykańskiej artystki wizualnej, nominowanej w tym roku do prestiżowej nagrody Deutsche Börse Photography Prize, a także pierwszej laureatki Hugo Boss Prize w dziedzinie fotografii. Artystka kontynuować będzie temat znany z jej poprzednich prac – doświadczeń czarnoskórej społeczności Nowego Jorku i USA. Natomiast projekt Mujeres de la Tierra autorstwa Mahé Elipse pokaże, jak doświadczanie przemocy domowej i opresji ekonomicznej stały się dla pięciu kobiet punktem startowym do stworzenia zupełnie nowej społeczności. Z uporem, walcząc o emancypację, zaczęły nowe życie na własnym terytorium w wiejskiej części miasta Meksyk i tym samym podjęły próbę zbudowania „siostrzanej wspólnoty” idealnej. Natomiast kobiecą perspektywę w polskiej fotografii lat 70., 80 i 90. XX wieku przybliży wystawa „Jedyne. Nieopowiedziane historie polskich fotografek” w Muzeum Miasta Łodzi.

Rozszerzone pojęcie wspólnoty, opartej na relacjach ludzi, innych zwierząt, roślin, grzybów i mikroorganizmów zaproponują artyści biorący udział w wystawie grupowej Wolność Równość Bioróżnorodność!. Francesca Todde opowie o międzygatunkowej współpracy na przykładzie działalności Tristana. Ten edukator ptaków rozwija autorski sposób komunikacji ze zwierzętami w oparciu o to, jak działają ich zmysły i na co reaguje ich wrażliwość – np. na intensywność spojrzenia czy nawet intencję stojącą za każdym ruchem Tristana. Projekty Daniela Szalaia i Marty Bogdańskiej zwrócą z kolei uwagę na zaprzeganie zwierzęcych zdolności do stricte ludzkich celów: hodowlę genetycznie zmodyfikowanych kur potrzebnych do produkcji szczepionek czy udział szpiegujących wiewiórek, gołębi fotografów i nuklearnych jaszczurek w konfliktach zbrojnych i innych działaniach militarnych.

To tylko część projektów odwołujących się do tematu wspólnoty. Artyści zaproszeni do wystawy Radosna śmierć obrazów przyjrzą się fenomenowi tymczasowych społeczności zbudowanych wokół procesu tworzenia i doświadczania obrazów. Kolejna wystawa poświęcona jest projektom tworzonym z migrantami i dla migrantów, a artystki i artyści biorący w niej udział (Archiwum Protestów Publicznych, Karolina Gembara, Yulia Krivich, Marta Romakiv i Pamela Bożek) przekonują, że działania artystyczne mają realną moc wpływania na życie jednostek. Studenci i studentki Łódzkiej Szkoły Filmowej zapytają, w jaki sposób tworzą się współczesne społeczności i co je konstruuje. Na wystawie powstającej przy współpracy Uniwersytetu Łódzkiego będzie można zobaczyć prace takich artystów jak: Zygmunt Rytka, Cecylia Mailik, Piotr Wyrzykowski czy Anna Konik. ASP w Łodzi odwołało się do wspólnotowego myślenia już na etapie tworzenia koncepcji wystawy i zaprosiło do współpracy inne akademie – efektem będzie ogólnopolski przegląd uczelni artystycznych.

Program Otwarty zaprezentuje najciekawsze projekty fotograficzne, wybrane spośród niemal tysiąca nadesłanych na tegoroczny konkurs przez artystów z 40 krajów. W tej części zaprezentowany zostanie bardzo osobisty i jednocześnie uniwersalny projekt francuskiego artysty Mathiasa de Lattre o grzybach halucynogennych i ich znaczeniu zarówno w tradycjach wielu kultur świata, jak i w leczeniu choroby matki artysty. Trudne doświadczenie w rodzinie – postępująca demencja babci – stały się także punktem wyjścia dla węgierskiego artysty Balázsa Turósa. W swoim projekcie zadaje pytania o zbiorową i indywidualną pamięć, przemijanie i możliwe sposoby godzenia się z własną śmiertelnością. Z kolei trudne historie swoich krajów przybliży festiwalowej publiczności dwoje artystów. Praca Santanu Dey dotyczy masakry na wyspie Marichjhapi w Indiach. Turecka artystka Cemre Yeşil Gönenli w wielokrotnie nagradzanym projekcie Hayal & Hakikat: A

Handbook of Forgiveness and A Handbook of Punishment przywołuje archiwalne fotografie dłoni więźniów, na podstawie których Abdul Hamid II, 34. sułtan Imperium Osmańskiego miał decydować, kto jest winny zarzucanej mu zbrodni. Natomiast Mateusz Kowalik w swoim poetyckim cyklu czarno-białych fotografii przygląda się potrzebie ucieczki do natury.

Fotofestiwal - Międzynarodowy Festiwal Fotografii w Łodzi

9-26.06.2022, Łódź, www.fotofestiwal.com

Organizator: Fundacja Edukacji Wizualnej

Współorganizatorzy: Łódzkie Centrum Wydarzeń, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Fabryka Sztuki w Łodzi

Centra Festiwalowe: Art_Inkubator, OFF Piotrkowska

Główni partnerzy festiwalu: Uniwersytet Łódzki, Szkoła Filmowa w Łodzi, Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi, Miesiąc Fotografii w Mińsku, Odesa Photo Days